

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจะหลุง
อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจะหลุง

.....

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเข้ากับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุล ระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมตามยุค

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจะหลุง ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังว่าเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นต่อไป

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง ฝนความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่นมีการเรียนรู้ และการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตร , แบบผสมผสาน , เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น
๒. ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช่เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน , งานแกะผ้าด้วยมือ , งานเย็บปักถักร้อย , การทำหัวโขน เป็นต้น
๓. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมาก เพื่อการค้าและรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/ตู้) , การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

๔. ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร) , การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค , การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแยชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแด) เป็นต้น
๕. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า , การสืบชะตาแม่น้ำ , การทำแนวปะการังเทียม , การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น
๖. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม , ประติมากรรม , นาฏศิลป์ , ดนตรี , ทัศนศิลป์ , คีตศิลป์ , การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว , ลำตัด , ลิเก , หมอลำ , โนรา เป็นต้น
๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ , ภาษาถิ่น , หนังสือ , ตำรา , ตำราอาหาร , งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง , เรื่องสั้น , นวนิยาย , นิทาน , บทเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น
๘. ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

๘๐ ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ๘๑

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรกรรม

ประกอบด้วย

๑. นางทองม้วน วงศ์กระโทก
อยู่บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
การส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (การเลี้ยงเป็ดไข่)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

ประกอบด้วย

๑. นางเกียรติ คนเพียร
อยู่บ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
การทอเสื่อ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์แผนไทย

ประกอบด้วย

๑. นางหงษ์ จุพะเนา
บ้านสำโรง หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
การนวดแพทย์แผนไทย

ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรม

ประกอบด้วย

๑. นายสมศักดิ์ อุตตวิริยะสุวรรณ
อยู่บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดนตรีไทย

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่น ๆ

ประกอบด้วย

๑. นายสงว แนนกระโทก
อยู่บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม ต่าง ๆ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา

✿ นางทองม้วน วงศ์กระโทก

อยู่บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรกรรม

- การส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (การเลี้ยงเป็ดไข่)

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา

✿ นางเกียรติ คนเพียร

อยู่บ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

- การทอเสื่อ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา

นางหงษ์ จูพะเนาวัล

บ้านลำโรง หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์แผนไทย

- การนวดแพทย์แผนไทย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา

✿ นายสมศักดิ์ อัตตวิริยะสุวรร

อยู่บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา
ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรม

- การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดนตรีไทย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา

✿ นายสงวน แนนกระโทก

อยู่บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าจะหลุง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่น ๆ

- เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม ต่าง ๆ

